

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIIe KAMER

A R R E S T

nr. 224.331 van 11 juli 2013
in de zaken A. 208.061/XII-7269 (I.)
A. 208.062/XII-7270 (II.)
A. 208.063/XII-7271 (III.)
A. 208.064/XII-7272 (IV.)

**POLITIERAADSVERKIEZING VAN 2 JANUARI 2013 TE
BLANKENBERGE-ZUIENKERKE**

In zake: I. Jeanine JACOBS
II. Patrick KINA
III. Guy DE CONINCK
IV. Katrien VAN RYSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Eric De Ville
kantoor houdend te 8370 Blankenberge
Zuidlaan 14-16

I. Voorwerp van de beroepen

1. Bij afzonderlijke, op 21 februari 2013 ingediende verzoekschriften, stellen Jeanine Jacobs, Patrick Kina, Guy De Coninck en Katrien Van Ryssel beroep in tegen de beslissing van 31 januari 2013 van de deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen waarbij de verkiezing, op 2 januari 2013 door de gemeenteraad van de stad Blankenberge, van de leden van de politieraad van de politiezone ‘Blankenberge-Zuierenkerke’ slechts gedeeltelijk geldig wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arresten nrs. 223.615 tot en met 223.618 van 28 mei 2013 is het debat in elke zaak heropend en werden deze zaken verwezen naar de gewone

toepasselijke procedure.

Auditeur Jurgen Neuts heeft voor de vier zaken één verslag opgesteld.

Verzoekers hebben laatste memories ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 juni 2013.

Kamervoorzitter Johan Lust heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Eric De Ville, die verschijnt voor verzoekers, is gehoord.

Auditeur Jurgen Neuts heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Op 2 januari 2013 gaat de gemeenteraad van Blankenberge over tot de verkiezing van dertien effectieve leden en hun opvolgers van de politieraad van de lokale politiezone ‘Blankenberge-Zuienkerke’, waartoe de gemeente behoort.

Er worden vijftien kandidaat-effectieve leden voorgedragen, onder wie verzoekers, die ook verkozen worden.

Op 31 januari 2013 beslist de deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen, ambtshalve, om de verkiezing van de effectieve leden en opvolgers van de gemeente Blankenberge voor de politieraad slechts gedeeltelijk geldig te verklaren. Ambtshalve worden de namen van drie opvolgers geschrapt en dientengevolge de verkiezing niet-geldig verklaard van C. Benoot en van de verzoekers als effectieve leden.

Gemotiveerd wordt dat S. Dedeyne, eerste en enige opvolger van C. Benoot en verzoekers, op het moment van de verkiezing niet de hoedanigheid heeft van gemeenteraadslid en derhalve niet voldoet aan de verkiesbaarheidsvoorwaarde; zij dient bijgevolg als opvolger te worden geschrapt; waar artikel 12, 5de lid, van de wet van 7 december 1998 ‘tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus’ (hierna: de politiewet) bepaalt dat elk effectief lid van de politieraad één of twee opvolgers heeft en waar de omzendbrief van 14 november 2012 van de minister van Binnenlandse Zaken ‘betreffende de verkiezing en installatie van de politieraadsleden van een meergemeentenzone’ verduidelijkt dat de aanwezigheid van een opvolger dus verplicht is en het aantal beperkt tot twee, heeft de schrapping van S. Dedeyne als opvolger tot gevolg dat C. Benoot en de verzoekers niet langer beschikken over een opvolger; bij gebrek aan minimaal één opvolger die voldoet aan de verkiesbaarheidsvoorwaarde konden zij niet verkozen worden als effectieve leden van de politieraad van de politiezone Blankenberge-Zuilenkerke.

IV. Regelmatigheid van de procedure

4. Door elk van de verzoekers is na het verslag van de auditeur nog een laatste memorie ingediend.

Aangezien de procedureregeling niet in een dergelijk stuk voorziet, worden de betrokken memories uit het debat geweerd.

V. Samenhang

5. Zaken met betrekking tot eenzelfde verkiezing, die werden ingeleid met verschillende beroepen, moeten in beginsel worden samengevoegd. Het blijkt niet dat er reden is om daar wat de voorliggende zaken betreft van af te wijken.

VI. Onderzoek ten gronde

Standpunt van verzoekers

6. Verzoekers wijzen er op dat S. Dedeyne, hun opvolger, op 22 januari 2013 gemeenteraadslid is geworden en dat daarmee “de toestand” rechtgezet is, “net zoals” het geval was met betrekking tot de voordracht van I. De Clerck, wiens voordracht wel door de deputatie werd aanvaard al was ook zijn enige opvolger, M. Pauwels, pas op 22 januari 2013 gemeenteraadslid.

7. In hun toelichtende memorie – “memorie van antwoord” genoemd – herhalen verzoekers dat S. Dedeyne in dezelfde situatie verkeert als M. Pauwels en dat het niet consequent toepassen van de betrokken verkiesbaarheidsvoorwaarde, door de deputatie, een vergissing moet zijn.

Bovendien wijzen zij er op dat aanvankelijk de federale overheidsdienst Binnenlandse Zaken zelf van mening was dat een kandidaat-opvolger geen gemeenteraadslid moet zijn op het moment van de verkiezing, en dat hij zijn standpunt *medio* januari 2013 zou hebben herzien “nadat de informatienota's ten behoeve van de opstellers van de voordrachtsakten werden verspreid en *a fortiori* zelfs nadat de verkiezing had plaatsgevonden”. Overigens werd het nieuwe standpunt dan nog alleen in West-Vlaanderen gevolgd.

Beoordeling

8. Artikel 14 van de politiewet bepaalt wat volgt:

“Om te kunnen worden verkozen tot een werkend of plaatsvervangend lid van de politieraad, moet de kandidaat op de dag van de verkiezing deel uitmaken van de gemeenteraad van een van de gemeenten die de meergemeentezone vormen.”

9. Pas voor het eerst in hun toelichtende memories brengen verzoekers ter sprake dat zij omtrent dit voorschrift misleid zouden zijn: de lokale afdeling zou te goeder trouw voordrachtsakten hebben opgemaakt volgens de richtlijnen die zij van het gemeentebestuur ontving; die richtlijnen zouden hebben laten verstaan dat een kandidaat-opvolger op het moment van de verkiezing geen gemeenteraadslid moet zijn.

Deze grief, die ook al in de verzoekschriften kon zijn aangebracht, is te laat.

Bovendien wordt de betrokken informatienota met de richtlijnen die verzoekers zagezegd op het verkeerde been hebben gezet, niet bijgebracht. Voorgelegd wordt alleen een uittreksel uit een publicatie van 6 maart 2013 van de vzw Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (hierna: VVSG). Evenwel lijkt uit dit uittreksel (onder “Probleem 1”) juist te moeten worden opgemaakt dat de informatienota het stilzwijgen bewaarde over de verkiesbaarheidsvereiste van een kandidaat-opvolger voor de politieraad. Voorts maakt het feit dat een door de federale overheidsdienst Binnenlandse Zaken begin december 2012 aan de VVSG gegeven antwoord niet correct zou zijn geweest, niet automatisch misleiding van de verzoekers of hun lokale afdeling aannemelijk.

Ten slotte vermag hoe dan ook de federale overheidsdienst Binnenlandse Zaken niet de wet buiten toepassing te verklaren.

10. Het is niet betwist dat de in voormeld artikel 14 bedoelde dag van de verkiezing te dezen 2 januari 2013 is en dat alsdan S. Dedeyne, voorgedragen als kandidaat-opvolger voor verzoekers en voor C. Benoot, (nog) geen gemeenteraadslid was.

Hetzelfde geldt voor M. Pauwels, voorgedragen als kandidaat-opvolger voor I. De Clerck.

Zowel M. Pauwels als S. Dedeyne legden pas op 22 januari 2013 de eed als gemeenteraadslid af en gingen eerst dan deel uitmaken van de gemeenteraad.

Zij mochten dan ook niet op 2 januari 2013 overeenkomstig artikel 14 van de politiewet worden verkozen tot plaatsvervangend lid van de politieraad.

11. Iets anders is het gevolg daarvan voor de geldigheid van de verkiezing van de kandidaat-effectieve leden voor wie zij als kandidaat-plaatsvervangend lid werden voorgedragen.

Zoals de Raad van State reeds in zijn arrest nr. 223.661 van 30 mei 2013 mocht opmerken, is één zaak dat luidens artikel 12, vijfde lid, van de voormelde wet van 7 december 1998 een effectief lid van de politieraad een of twee opvolgers heeft, waaruit volgt dat een kandidaat-effectief lid een of twee kandidaat-opvolgers moet hebben. Maar is het een andere zaak wat de sanctie behoort te zijn ingeval een kandidaat-effectief lid níet een of twee kandidaat-opvolgers heeft.

De wet van 7 december 1998 laat zich niet expliciet erover uit en ook in de omzendbrief van 14 november 2012, waarvan in de bestreden beslissing sprake is, is daarover geen uitsluitsel te vinden, nog daargelaten overigens de juridische waarde van de omzendbrief.

12. Een sanctie met betrekking tot de verplichting om kandidaat-opvolgers te vermelden kan dan weer wel worden aangetroffen in het artikel 10, § 1, van het decreet van 19 december 2008 ‘betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn’, maar deze bepaling, die uitdrukkelijk beoogt te “waarborgen” dat de voordrachtsakte voor elk kandidaat-werkend lid kandidaat-opvolgers vermeldt (*Parl. St.* VI.Parl. 2007-2008, nr. 1701-1, 41), is te dezen niet toepasselijk.

Anders immers dan inzake de verkiezing van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn, is met betrekking tot de voordrachtsakten van de leden voor de politieraad nergens bepaald dat ze slechts ontvankelijk zijn als voor elk kandidaat-werkend lid een of meer kandidaat-opvolgers werden opgegeven.

13. Ook de noodzaak van de continuïteit in het beleid vermag niet te verantwoorden dat de voordracht van kandidaat-werkende leden voor wie geen kandidaat-opvolger is vermeld, *ipso facto* voor nietig of voor onontvankelijk gehouden moeten worden.

Weliswaar strekt de regelgeving omtrent de opvolgers ertoe om de continuïteit van het beleid te verzekeren. Tot die regelgeving behoort evenwel ook het artikel 19 van de politiewet:

“Wanneer een effectief lid voor het verstrijken van zijn mandaat ophoudt deel uit te maken van de politieraad en hij geen opvolger of opvolgers heeft, kunnen alle nog in functie zijnde gemeenteraadsleden die de voordracht van het te vervangen lid hadden ondertekend, gezamenlijk een kandidaat-effectief lid en één of meer kandidaat-opvolgers voordragen. In dit geval worden deze kandidaten verkozen verklaard, de kandidaat-opvolgers in orde van hun voordracht. Is zulks niet het geval, dan wordt in de vervanging voorzien bij een geheime stemming waarbij elk gemeenteraadslid over één stem beschikt en de kandidaat die de meeste stemmen behaalt verkozen wordt verklaard. Bij staking van stemmen is artikel 17 van toepassing.”

Het artikel wijst uit dat de aanwezigheid in de politieraad van een werkend lid dat geen opvolgers heeft, niet van aard is bijzondere problemen te doen rijzen met betrekking tot een regelmatige, continue werking van de politieraad: in voorkomend geval laat het artikel toe op een eenvoudige wijze, zonder gevolgen voor de verhouding tussen de politieke fracties in de politieraad, in zijn vervanging te voorzien.

14. Uit wat voorafgaat, volgt dat er te dezen geen reden is om kandidaat-werkende leden onverkiesbaar te achten “bij gebrek aan minimaal één opvolger die voldoet aan de verkiesbaarheidsvoorwaarde” en om hun verkiezing ongeldig te verklaren.

15. Optredend als rechter in hoger beroep, die door de devolutieve werking van dat beroep de beslissingsmacht over de geldigheid van de verkiezing heeft verworven, op dezelfde wijze als de eerste rechter, concludeert derhalve de Raad van State over voorliggende vordering dat de verkiezing van 2 januari 2013 van de werkende en plaatsvervangende leden van de politieraad van de politiezone “Blankenberge-Zuilenkerke” geldig is, behoudens wat M. Pauwels, eerste opvolger voor I. De Clerck, en S. Dedeyne, eerste opvolger voor verzoekers en C. Benoot, betreft.

BESLISSING

1. De zaken A. 208.061 tot en met A. 208.064 worden gevoegd.

2. De Raad van State verklaart de verkiezing van de leden van de politieraad van de politiezone ‘Blankenberge-Zuilenkerke’, op 2 januari 2013 door de gemeenteraad van Blankenberge, geldig, met dien verstande dat Michèle Pauwels en Stephanie Dedeyne worden geschrapt als opvolger.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 11 juli 2013,
door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Dierk Verbiest,	kamervoorzitter,
Johan Lust,	kamervoorzitter,
Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
bijgestaan door	
Bram Van Thillo,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Bram Van Thillo

Dierk Verbiest